

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Soliditate Virtutis In Religioso Societatis Jesu requisita
Considerationes R. P. Gasparis Druzbicki, Societatis Jesu**

Druzbicki, Kaspar

Coloniæ, 1721

Consid. 14. Virtus solidatur amore, curâ, usu gratiæ Dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60934)

regas linguam, & affectus; gulam, & reliqua, quæ carnis sunt, nescias; amore tui honoris & libertatis careas; aliis prodesse, solus esse ames; Regulas & communem vitam serves; pati pro Deo defectum, despectum, dolorem quæras & gaudeas; ipsammet denique ad Orationem adspires & anheles. Quantum de his in te invenies, tantum te solidari per orationem in spiritu & virtute, nihil dubites.

Nec plura de Oratione propono, libri pleni sunt, & in promptu: considerationi hæc sufficient, in quâ quisque suam orandi consuetudinem examinet: & ubi bene dispexerit, non dubito, quin facile causam, ob quam tot orationum suarum modicos & nullos fructus in se persentiscat, inveniatur; quam inventam si emendatione tollet, tum vel facile, quantum sit ad solidam & solidandam virtutem instrumentum mediûmque oratio, experimento fructuoso cognoscat.

CONSIDERATIO XIV.

Virtus solidatur amore, curâ, usu, gratiæ Dei.

Inter instrumenta & Media solidæ virtutis atque solidandæ, ponimus 2do loco Gratia Divinæ amorem, curam, usum. Non immeritò. Nam si absque gratia Dei nihil fit boni, quantò magis absque eadem nihil fit perfecti,

cti? Si nihil sine illa inchoatur, quomodo sine illa solidatur & consummatur? Est ergo haud dubie gratia, virtutis & instrumentum & medium, immo si recte loqui & plene volumus, est etiam principium, est semen, est vita, est fundamentum, est complementum.

Gratia Dei alia est Actualis, alia Habitualis. Illa non sanctificat, sed ad sanctificationem vel vocat, vel ducit, vel adjuvat, vel accedit. Ista vero sanctificat, immo sanctificatio ipsa & sanctitas est. Sine illa ad istam non pervenitur, nec in ea perseveratur; sed tamen illa sine ista, vel nisi introducat istam, ad nihil, nisi ad cumulum poenae computatur. Utraque ergo amanda, magni aestimanda, quaerenda, conservanda, nutrienda est. Et habitualis quidem, ut perpetua sit & constans, & nunquam exulet (alioqui de vita animae actum est,) semper vero crescat in nobis. Actualis vero, ut frequens, ut congrua, opportuna, efficax, proportionata sit; illuminando intellectum, movendo & stimulando affectum, suaviter inducendo utrumque ad ipsum effectum: quia eius officium, docere, movere, delectare, & ante opus, & in opere, & post opus. Habitualementum volumus, habemus; imo quam rationem habenda sit, infallibiliter novimus, si modo rationem illam usurpemus; Nec recedit a nobis nisi volentibus; nec auferitur nobis, nisi ejicientibus.

Actualis gratiae alia ratio est. Ima & praeveniens non cadit in meritum: cum enim gratia sit, gratis & non merenti datur; alioqui si merenti daretur, non
gra-

gratìs daretur, non essetque gratia, sed debitum seu præmium. sed nec aliæ prorsus ad voluntatem nobis serviunt: *Verùm spiritus, ubi vult, spirat; vocem ejus audis, & nescis quò vadit.* Joan. 3. 8. Omne tempus illius est, omnis locus, omnis occasio & actio, nulli tamen alligatur, nulli adstringitur; it & redit. Beatus qui vigilat, & paratus vel excipere venientem, vel occurrere venienti vel apprehendere atque retinere avolantem. *Sicut enim fulgur exit ab Oriente, & paret usque ad occidentem, sic est iste spiritualis adventus Filii hominis.* Matth. 24. 27. sive gratiæ ipsius. proinde sapièssimè gratia ista priùs avolat, quàm cognoscitur adfuisse; quantis autem cum nostris damnis, hoc nescio, an cuiquam in hac vita cognoscere concessum sit.

Una aliquando Actualis gratia (inspirationem vulgò dicimus) ingentis est Messis seminarium : quæ si capiatur, & per consensum in exercitium actumque deducatur, totam illam messem hominis facit, eique possidendam tradit; si negligatur vel etiam rejiciatur, omni illâ gratiarum securarum messe anima necessariò caret. Quantum gratiarum & bonorum homo aliquis Religiosus in tota sua Religiosa vita ad mortem usque percipit! metiatur & numeret, qui potest: at omnis hæc gratiarum immensitas ex una gratia vocationis effluxit; gratia vocationis autem quid tandem fuit? aliud nihil quàm gratia actualis, hoc est, unica cogitatio seu inspiratio menti intimata de sæculo deserendo. hæc congruè data, congruè etiam acceptata, totum
hoc

hoc gratiarum Religiosarum mare peperit. Dedit-
 set Deus inspirationem, sed homo non acceptas-
 set, abjecisset vocationem; abiectione illâ omnem
 hanc Religiosarum gratiarum farraginem à se ex-
 clusisset, & quo tandem suo damno; quo pericu-
 lo? quo & quàm certo damnationis aternæ pri-
 mordio? qui sapit, intelligit. Ego dico, tales
 actuales gratias, multarum aliarum gratiarum ma-
 ximarum post se trahentes seriem, crebrò homini-
 bus offerri, sed simul crebrò ab hominibus Religio-
 sis negligi; an sine incredibile damno, judicent ipsi;
 sed vereor non judicabunt, quia perinde hanc ve-
 ritatem, atque Divinam inspirationem, nihili fa-
 ciendam judicabunt.

Quamvis autem istiusmodi inspirationibus gra-
 tiis que actualibus nulla lex præscribi potest, ne-
 que scire potest homo, quando venturæ sint; sunt
 tamen in Religioso statu (Religiosis loquimur &
 hæc proponimus) quidam actionum & occupa-
 tionum veluti niduli, in quibus hæ gratiæ quodam-
 modo commorantur, ita, ut si eos nidulos homo
 Religiosus tractet, & verset, & excutiat, idem illas
 actiones debite exerceat, reperturus sit in eis evo-
 lantes, an avolantes, gratiarum & inspirationum
 aviculas. Ejus generis sunt Sacramenta inprimis
 omnia quidem, & præcipue Pœnitentiæ & Eucha-
 ristiæ. Hæc si Religiosus Religiosâ præparatio-
 ne, usurpatione, consideratione, prout cuiusque
 natura fert, obeat, non est possibile, ut plurimas
 actuales gratias, plurimas inspirationes, ad hoc vi-
 tandum, ad illud curandum, ad illam virtutem,
 ad

ad illam piam observationem stimulantem non excutiat ex hisce nidulis. Quòd si neglectim Sacramenta obit, aut etiam non obit; si imparatus ad Confessionem, indevotus ad Communionem sacram accedit, quid mirum, si & gustu & devotione, & permotione cordis caret? Gratia Dei non contingit indignis: *Et qui sordescit, ei dicitur, ut sordescat adhuc.* Apoc. 22. 11. Et sanè ita fit. Nunquid enim tam crebris usibus Sacramentorum vita omnium nostrum ex æquo respondet? & cur non respondet? cur in antiquis hæremus imperfectionibus? culparum actibus? passionum pugnis? cur? nempe dicitur de nobis: sordescat adhuc. Dicitur autem ideo, quia sordidâ præparatione atque dispositione ad Sacramenta accedimus.

Quod de Sacramentis dixi, dico idem & expendendum suadeo de sacrosancto Sacrificio, quæ est actio, omnium sub sole gravissima, gratissima, efficacissima, sed non, nisi dignè eam peragentibus. Dignè autem cum dico, omnem apparatus præparationis, celebrationis, gratiarum actionis post celebrationem includo. Nec amplius moror; unum rogo Religiosum Sacerdotem, ut si qua in actione sua vult & solet sibi permittere negligentiam, ea nè sit sacrificium missæ, nè sit Communio & Confessio Sacramentalis.

Subjungo Sacramentis Orationem, Lectionem spiritualem, colloquutionem spiritualem, reflexionem & examen conscientie; collectionem mentis, horariam, diurnam; menstruam, annuam &c. de hac

hac dico & inculco totum hoc, quod suprà attuli, His occupationibus alligatæ sunt, ut sic loquar, gratiæ actuales, Divinæque motiones. id adeò experientia probat, ut me explicare non sit opus; consideratio ipsa docebit, rem ita esse. Constat, eos qui debitè obeunt Meditationes, Lektionen, colloquia, examina, collectiones mentis, nunquam aut rarò desiderare instinctus divinos ad omnem perfectionem sibi congruam. Dum enim quis meditatatur, convertit se ad se, suos mores inspicit, probatos vel improbandos cognoscit, agnitos complectitur & in eis perseverat, si boni sunt: reprehendit & corrigere proponit si mali sunt. & hæc jam illuminatio est, hæc jam permotio est. Porro qui non meditatatur, vel aliud longè agit, quàm meditatio poscit, is non se inspicit, consequenter sua errata non cognoscit, non agnita non corrigit; committere ergo pergit, insuescit; in eis roboratur, durus evadit, correctu difficilis vel impossibilis; ita & excæcatur intellectu, & induratur affectu, tandem ruit præceps in gravia, & privatur gratiâ, quandoque etiam punitur apostasiâ. Factitasset is diligentius Meditationem; evasisset omnem ruinam, & tenuisset perseverantiam.

Quod de oratione seu meditatione attuli, par est de reliquis iudicium formandum: sicut & de observatione Regularum, quibus eodem modo actuales gratiæ alligatæ sunt, ita ut si à Religioso servantur, prout debent, earum observatione, Religiosi mens vel illuminetur, vel illuminari metetur,

tur,

tur, illuminata verò proficiat. Si autem observatio negligatur, consequens est, ut etiam inspiratio divina amittatur, & ad recipiendum minùs idonea reddatur. Observatio siquidem voluntatis Dei, præcipuum est medium, ad cognoscendam voluntatem Dei. Unde Salvator ait: *Si quis voluerit, voluntatem eius (Patris) facere, cognoscat de doctrina mea, utrum ex Deo sit.* Joan. 7. 17.

Ex quo etiam deduci ulterius potest, gratiarum actualium collationem à Deo præcipue obtineri usu earum gratiarum: quod fit, quando homo mollem & tractabilem se exhibet inspirationibus divinis. quando eas observat, acceptat, fovet, in terram cordis sui boni seminat, per propositum & magis etiam per actuale exercitium in officium deducit. Hinc namque fit, ut gratia Dei, & verbum Christi non revertatur, ad authorem suum, vacuum, sed ferat fructum 30. 60. 100. & dicat servus fidelis Deo: *Domine, mna tua acquisivit 10. mnas,* Lucæ 19. 16. vicissimque audiat à Domino: *Euge serve bone & fidelis, esto potestatem habens super decem Civitates.* Inde gratia gratiam parat, imò (ut dixi) gratias catenatim post se trahit, incredibili cum fænore spiritûs, roboratione virtutis, incremento fervoris & avaritiæ spiritualis.

Quod totum quia absque reflexione mentis esse non potest, ideò spiritualis vitæ profectusq; avidis, nunquam satùs laudare possum vitam reflexivam: hæc enim est, quæ custodit vias Dñi venientis; hæc, quæ observat lucem gratiæ, & minimum quemque attactum cordis, ut aperiat pulsanti, in tempore. Hæc est, quæ præsentem adesse cordi nuntiat; hæc

H

est,

est, quæ abire parantem non finit, sed detinet piissimâ violentiâ. Hæc est, quæ implet illud Dominicum frequens satîs præceptum: *Attendite, Vigilate, Videte.* omnibus istis reflexio occupatur & satisfacit. Reflexio igitur est infatigabiliter amanda & exercenda; citra tamen actuacionem nimiam, & capitis detrimentum. Prudentia docebit modum, ut scilicet homo ad se se certis temporibus redeat, & se suâque inspiciat: eadem faciet, ut semper homo sibi prælens sit, etiam tunc, cùm aliud aliquid agit; circumspèctè ager, & enim non effusè, nec absorptè, sed veluti actioni suæ supereminendo; quod reflexioni satîs est.

Quia verò reflexionem maximè impedit multitudo, festinatio, moles actionum, itémque inordinatio tam temporum quàm occupationum; ideò solidæ virtutis amator, & gratiarum sectator, importunitatem occupationum, effusionem in eas cogitationum & internarum virium, perturbationem etiam passionum (præcipuè cupiditatis & iræ) inconstantiam quoque, incertitudinem, ac inordinationem negotiorum ac temporum vitabit diligentissimè. Quo fiet, ut perturbatè effusèq; nihil, omnia maturè, sedatè, circumspèctè, reflexèque agat; suus & apud se sit, occupationibus supernatet; ad observanda interioris hominis negotia & eventa aptus, consequenter advertere & excipere venientes gratias hospites potens ac facilis semper inveniatur.

Hæc de amore, cutâ, usûque gratiarum actuallium considerâsse sufficet ei, qui hoc instrumento
ad

ad solidandas suas virtutes uti volet. De gratiæ habitualis curâ, cum non pauca ex dictis de actuali, serviant etiam amori & curæ habitualis, ideo pauca afferam.

1. Certum est, Gratiæ habitualis pretio nihil ex omnibus post Deum creatis bonis conferri posse, adeo ut minimum ejus bonum præstet aliis omnibus maximis; consequenterque minimum gratiæ istius lucrum & incrementum majus sit, majorique curâ, labore, sumptu quærendum, quam maximum augmentum aliorum quorumcunque: consequenter item amorem & curam hujus solius gratiæ augendæ & fovendæ debere esse majorem quam omnium aliorum bonorum parandorum post Deum: consequenter quoque hujus gratiæ amittendæ periculum plus formidandum & repellendum, quam aliud omne: consequenter adhuc damnum hujus gratiæ etiam minimum, quod per hoc crebro incurritur, quia non curatur, magis esse deplendum, magis avertendum, majorique curâ & studio faciendum, quam damnum ullius alterius rei, & opinione hominum maximæ. Et cum gratiæ istius parandæ atque augendæ tempus sit istius solius vitæ, quæ adeo volax & brevis est, cujusque tot partes sine fructu gratiæ ab initio usque huc perdidimus, & adhuc perdemus: concludat qui sapit, *quantit tempus æstimare, quam parcè tempore uti.* Sap. 4. 13. quam, in brevi, explere multa debeat satagere vir Religiosus; ut gratiam hanc, quam maximis, in esse augeat & accumulet, per omne momentum vitæ suæ, incrementis. Et nunquid ita de

gratia sentimus? aut ita pro illa augenda laboramus? sed præstat pergere.

2. Hæc gratia acquiritur in Sacramentis, fovetur etiam Sacramentis ac augetur, & Sacrificiis, quomodo, quàm efficaciter; non est hujus loci, quàm condignam exigat & sequatur præparationem atque usurpationem, dictum jam supra de actualibus gratiis.

3. Fovetur hæc gratia fugâ peccatorû omnium, etiam minimorum; observatione mandatorum, consiliorum, voluntatum seu placitorum Dei, etiam minimorum. Fovetur fervore charitatis, cujus incrementa sunt incrementa gratiæ; fovetur afflictionibus spontaneis, tam mentis per humiliationem & omnimodam resignationem, quàm corporis per discretam, assiduam mortificationem, per hilarem patientiam injuriarum & contemptuum, per contemptum actualem creaturarum, per zelum animarum: uno verbo, fovetur & augetur gratia per assiduitatem & frequentiam virtutum, per exercitium earum crebrum in heroico quovis gradu, per fidelitatem ad Deum in omnibus, per gratitudinem, per orationem, per vivam & jugem in omnibus JESU Christi passi, contempti, stulti, pauperis, obedientis, casti, crucifixi, imitationem, & denique per constantem in his omnibus perseverantiam. Satis de his. Quæ hic dicta sunt, in se unusquisque nostrum, quomodo se habeant, attendat; & quomodo deinceps virtutem in se solidare, per amorem, curam & usum gratiæ Dei debeat, cognoscat: idque quàm firmissimè effectum dare

dare

dare proponat, neque tantam æternorum bonorum messem, inter manus suas positam, sibi elabi patiatur.

CONSIDERATIO XV.

*Virtus solidatur amore & imitatione tam
JESU Christi, quàm B. Parentis
Virginis MARIÆ.*

Quantò certius est, & apud omnes pios magis persuasum, solidæ Virtutis parandæ vel tuendæ instrumentum, atque medium omnium præsentissimum esse, amorem, imitationem JESU Christi, & ejus Matris Pretiosissimæ; tantò mihi quidem pauciora scribenda, sed consideranti tamen in animum profundius efficaciusque demittenda, & ad praxim revocanda erunt:

Imitari Christum & amare, itémque Pretiosissimam Parentem, & omnis & solida virtus est. Nam & ille author, principium, Dominusque Virtutum est, & ista mare virtutum verè censetur. Utrumque ergo amare & imitari, non est virtutes habere, sed fontes atque authores, atque capita & maria virtutum possidere. Sed amandus atque imitandus est Christus, nec non Mater ejus MARIA; nec propter Virtutes, verùm propter ea, quia & MARIA digna est, & JESUS dignus, ut